СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 136. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 14. червня, 1926.

VOL. XXXIV. No. 136. Jersey City, N. J., Monday, June 14. 1926. THREE CENTS

СЕНАТОР БОРА ЗАПОВІДАЄ КАМПАНІЮ ЗА РЕФОРМОЮ ПАРТІЇ

ВАШИНҐТОН, 11. червня. — Сенатор Бора, голова сенатового комітету для заграничних справ та один з визначніших републиканців, заповідає двολітну кампанію по цілих Злучених Державах у цїли реформи републиканської партії.

Почне він сю кампанію сейчас по закінченню теперішньої конґресової сесії та буде її вести аж до осінних виборів; підчас конґресових ферій на другий рік буде вести її далі, а покінчить її аж в 1928. році перед самими президіяльними виборами. Покищо він заповідає, що буде виступати проти впливу банкирів та великого бизнесу на уряд. Акцію буде вести самий.

Републиканські провідники дають до зрозуміння, що кампанія означає, що Бора хоче бути при слідуючих виборах кандидатом републиканської партії на уряд президента.

ВИДАТКИ НА ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКІ ВИБОРИ.

ВАШИНҐТОН, 11. червня. — Після звітів з виборчих видатків кандидатів на уряд конґресового сенатора з Пенсилвенії, предложених сенатовій слідчій комісії до сього часу, група Пепера видала на правибори 1 міліон 46 тисяч долярів, Вер 231 тисяч долярів, а Пиншо 1 міліон 472 тисячі.

ПОВІНЬ НОВИХ ЗАКОНІВ.

ВАШИНҐТОН, 11. червня. — За один нинішний день конґрес ухвалив 119 нових законів. Се найбільше число законів, колинебудь ухвалених конґресом в один день. Досі одного дня ухвалено було 79 законів.

ДОМАГАЮТЬСЯ РОЗДІЛУ ФИЛИПИНСЬКИХ ОСТРОВІВ.

ВАШИНҐТОН, 11. червня. — Кількох конґресменів внесло проєкт закона про новий політичний поділ Филипинських островів. Після сього проекту провінції, населені племенем Моро, малиби бути виняті зпід загальної адміністрації островів та перемінені в автономну країну.

Посли, котрі внесли сей проект, пояснюють, що нехристіянські Моро невдоволені зі законів, які видає филипинська леґіслятура, котрої посли се християнські Филипинці. Кромі сього Моро стоять за приналежністю до Злучених Держав, тоді як Филипинці домагаються повної незалежности.

КУШНІРСЬКА ЮНІЯ ЗА ЗАКІНЧЕННЄМ СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК, 11. червня. — Кушнірська юнія відкликала вже страйкові пикети сперед кушнірських робітень, котрих робітники страйкували. Се показує, що серед юнії панує настрій за затвердженнєм угоди з підприємцями. Потверджуючі збори мають відбутися в понеділок.

НЮЙОРСЬКІ КРАВЕЦЬКІ РОБІТНИКИ НА ДОПОМОГУ ПАСЕЙСЬКИМ СТРАЙКАРАМ.

ПАСЕЙК, Ню Джерзі, 11. червня. — Страйковий комітет оповіщає, що кравецькі юнії в Ню Йорку обіцяли матеріяльну поміч для страйкуючих ткальняних робітників Пасейку й околиці. Сими днями теж має відбутися конференція робітничих юній в справі наложення бойкоту на товари, вироблювані в фабриках, проти котрих робітники ведуть страйк.

ПРИСУД СМЕРТИ.

НЮ ЙОРК, 11. червня. — В бруклинському стейтовому суді велася від кількох днів росправа проти 22-літного Казимира Борщика, котрий разом зі своїм братом Василем Борщиком та Джаном Мексвелом мали дня 13. лютого сього року напасти на одну крамницю мішаних товарів у Бруклині та вбити Марію Берщ, 60-літну старуху, яка, вертаючи з церкви, вступила до крамниці та на своє нещастє попала на рабунок.

Василя Борщика суджено тиждень тому й засуджено на смерть за вбийство першого степеня. Тепер судді признали його брата теж винуватим вбийства першого степеня, за яке жде смертна кара. Максвела поставлять на суд на другий тиждень.

ПОЛІСМЕН ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО КРИВОПРИСЯГИ.

НЮ ЙОРК, 11. червня. — Минувшого марта відбувалася в місцевім карнім стейтовім суді росправа проти якогось Луиса Морелі, вже кілька разів караного за крадіж, а тоді обжалованого за участь в крадежі алькоголю з маґазину. Підчас тої росправи головним свідком був полісмен Лігі, котрий арештував Мореллі та одного з його 4 товаришів. На суді, однак, Лігі під присягою зізнав, що він не певний, чи Мореллі справді був на троку, який заїхав під маґазин; і тому присяжні судді в своїм присуді увільнили Мореллі від всякої вини.

Нині суджено Мореллі в друге. Полісмен Лігі вже тепер виразно заявив під присягою, що він певно знає, що Мореллі приїхав на троку. Коли суддя звернув свідкови увагу, що він на попередній росправі зізнавав інакше, полісмен признався, що він передтим зізнав неправду, бо так його намовляли два детективи. Супроти сього суддя заявив, що він не може засуджувати вязника на основі зізнань свідка, який складає фальшиву присягу. Росправу перервано, вязника відведено до вязниці, але він відай буде випущений на волю.

Українці!

І знов поллялася кров на многострадальній рідній землі. Невинна кров в обороні права на наше самостійне державне життє.

Знов будуть оплакувати батьки і матері синів, а сироти батьків, які наложили життєм в боротьбі проти польського окупанта.

Знов заповняться польські тюрми тисячами нових політичних вязнів.

Знов будуть судити наших найкращих синів, будуть їх карати і знущатися над ними. І знов будемо вас просити: відчиніть свої серця і зложіть жертву на оборону тих, що піддержують боєвого духа і не жалують свого життя за кращу долю свого народу.

Всі жертви належить слати до Обєднання на слідуючу адресу:

OBYEDNANYE, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

БАНДИТИ МАЛИ „СПОМАГАТИ" ПРИ ВИБОРАХ.

ВАШИНҐТОН, 11. червня. — Конґресмен Бритен з Илинойсу заявив палаті послів, що підчас послідних правиборів у Шикаґо шайка бандитів страшила виборців, щоби вони голосували в користь одної кандидатки. Кромі сього, конґресмен закидав, богато голосів пошахровано просто переміняючи імя кандидата.

БОРОТЬБА З ЩУРАМИ.

ПАРИЖ, 11. червня. — Світовий Конґрес здоровля підписав згоду 57 націй на скликаннє міжнародньої санітарної конференції для боротьби з хоробами.

Сконстатовано, що щурі є найбільшими розсадниками хоріб і повзято деякі міри що до контролі над тими кораблями, що приходять з Азії, а які повиннні бути піддані особлившій санітарній перевірці.

Ухвалено рівнож покликати до життя в Парижі інтернаціональне бюро здоровля, до якого має подавати кожда держава негайні відомости про те, де й коли вибухла яка заразлива хороба.

ЛЕОПАРД УБИВ 114 ЛЮДЕЙ.

Калькута. — Зі середущої Індії наспіла цими днями історія про людожера леопарда, який гарцює по джунглях, і який досі убив і зїв 114 людей.

На зловлення його уживано вже ріжних способів, але всі вони оказалися безуспішними. Нанято було шіснацятьох Ніґрів, наставлювано трутину, европейські мисливці полювали на нього, але леопард все таки остає при життю в густих корчах великого простору. Тепер індійський уряд призначив певну скількість грошей у винагороду за зловлення або вбиття того людожера.

ЖІНКА ВИПИЛА 281 ФЛЯШОК ПИВА ЗА ТРИ ТИЖНІ.

Крестон, Б. К. — Пані Нелі Ленґло мала звичай купувати багато горячих напоїв. В протягу 20 днів вона купила 408 фляшок пива і 22 фляшки горівки. Колиж поліція перешукала її помешкання, то найшла тільки 140 фляшок пива і 10 фляшок горівки. Покликана перед суд пані Ленґло заявила на своє оправдання, що протягом трох тижнів вона випила 268 фляшок пива і 12 фляшок горівки, або пересічно по 13 кварт горячих напитків, т. є. пива і горівки кождого дня. — Цьому суддя не повірив і присудив її на заплачення 300 дол. кари і кощтів.

ЛАЗНЯ ДЛЯ ПСІВ І КОТІВ.

В анґлійському місті Брукстоні один збанкротувавший купець Даніель Донн відкрив лазню для миття псів та котів і на протязі 1 року так на цім заробив, що відкрив ще 2 лазні і купив 3 автомобілі, в котрих привозять до лазні цих четвероногих панських любимчиків, а опісля гарненько вимитих, вичесаних та надушених дорогими пахощами під опікою няньки їх відвозять до їх багатих лордів опікунів.

А люди нарікають, що нема на світі щирої любови та опіки!

КОРОВА ПОРОДИЛА ДВОЄ ТЕЛЯТ: ОДНО 19-го, А ДРУГЕ 29-го ТРАВНЯ.

На фармі Г. Бенґарда недалеко Вінніпеґу, т. є. в Миделчорч, корова — породи Голштейн, породила на днях два здорових бички у відступі десяти днів часу. Перший бичок прийшов на світ в середу 19. травня, а другий в суботу, 29. травня. — Корова і бички находяться в добрім здоровлю, але ні фармер Бенґард, ні його сусіди не можуть ніяк з дива зійти, як це так могло статися.

ЖІНКА ВРАТУВАЛА ЧОЛОВІКА ВІД СМЕРТИ.

Верміліон, Алта. — З боязни, що прийдеться ще раз ставати перед судом на оскарження о намір замордування його власного сина, Іван Іваньо, Росіянин, хотів поповнити самогубство. Він вже був повисився в стайни, та його жінка надбігла в час і відрізала його зі шнурка. Він лежить тепер у шпитали на пів притомний.

Іваньо хотів отруїти свойого сина, давши йому до тютюну стрихніни, за що той був запізвав батька до суду. Суд, однак, не одержав ніяких доказів на це, й увільнив Іваня від вини і кари. Та він все ще таки боявся, що йому прийдеться відповідати перед судом за намірений злочин, отже хотів покінчити зі своїм життям, однак не вдалося.

ЗАМОРДУВАВ ТАК, ЯК ЙОМУ СНИЛОСЯ.

Форсайт, Монт. — Ще малим хлопцем Артур Гезерлі мав сон, що він замордував двоє людей, а відтак поповнив самовбивство. По кільканацятьох роках Гезерлі стрітив на ренчу Джекобі якраз таких людей, які йому снилися, що він їх замордував. Вірячи, що сон має сповнитися, Гезерлі застрілив П. Джекобія і його сестрінку. — Батько Артура каже, що його син не є при здоровім розумі.

БАНДИТИ ЗРАБУВАЛИ СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.

Вінфілд, Кенсас. — Коли після дводневних рабунків поліція цього малого містечка шукала за бандитами в доокоindependent гоrах, бандити напали на Стейт Банк і забравши 25 тисяч дол. в ґотівці — утікли. Протягом двох днів бандити вкрали понад сто тисяч долярів, а решта вартісні папери.

ВІЙСКО ПІЛСУДСКОГО СТРІЛЯЄ ПРОТИ РОБІТНИКІВ, ЯКІ НЕСУТЬ ЙОГО ОБРАЗ

ВАРШАВА, 11. червня. — Серед робітників в цілій Польщі панує велике розяреннє з приводу того, що війско стріляло та забило 4 робітників підчас страйкової демонстрації в Острівці, хоч робітники не дали до того особлившої причини, а демонстрували з прапорами, на яких був образ Пілсудского.

БРАЗИЛІЯ ПОДАЄ ПРИЧИНИ, ЧОМУ ПОКИДАЄ ЛІҐУ НАЦІЙ

ЖЕНЕВА, 11. червня. — Бразилійський уряд висилає до секретаря Ліґи Націй обемисте письмо, в якім доказує, що Ліґа стала місцем інтриґ великих держав, а не ідеалом справедливости, коли відмовляється її сталого місця в Раді, коли вона представляє собою 20 по еспански говорячих держав.

Будучність Ліґи змальована в тім письмі так чорно, що навіть вороги Ліґи признають, що це пересада.

Бразилія підносить, що великі держави хочуть захопити Ліґу в цілости виключно в свої руки, а забувають, що Ліґа сотворена не для їх еґоїстичних інтересів, а для інтересу світового мира.

Американський ідеал хотів поставити Ліґу як інституцію, що має збудувати кращу будучність, а великі держави вживають її як інструменту до того, щоби закріпити минувшість.

Ліґа не є тепер навіть консеквентною, бо допускає Німеччину до Ради, хоч на підставі верзальського договору Німці не повинні мати армії і не мають що робити в Лізі.

При кінці письма Бразилія заявляє, що вона вернула би назад до Ліґи, якщо дістала би сатисфакцію.

Під тою сатисфакцією розуміє вона признаннє її сталого місця в Раді Ліґи. На те одначе нема тепер надії.

ПРИСТУПЛЕННЄ НІМЕЧЧИНИ ДО ЛІҐИ КОШТУЄ ЇЇ ДОРОГО.

ЖЕНЕВА, 11. червня. — Стало очевидним, що з хвилею приняття Німеччини до Ліґи виступлять з неї Еспанія і Бразилія. Та послідна вже повідомила про те секретаріят Ліґи.

Виступ тих обох держав є без сумніву ударом для Ліґи. Мимо того вона від свого не відступить і признасть в осени стале місце в Раді тільки Німеччині.

БРИТИЙСЬКИЙ УРЯД ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ СОВІТІВ ЗА ТЕ, ЩО СОВІТИ ВМІШУЮТЬСЯ В ЧУЖІ СПРАВИ.

ЛОНДОН, 11. червня. — Британський уряд вислав совітському урядови ноту, в якій в чемній, але острій формі викидає йому те, що совіти повели себе нельоярно та незгідно з заключеною умовою, коли висилали гроші на піддержаннє ґенерального страйку в Анґлії. В той спосіб вмішувалися совіти в політичне життє Анґлії, бо ґенеральний страйк був в першій мірі політичною манифестацією.

Анґлійська нота не згадує про дальші суми, які надсилають совіти як допомогу страйкуючим майнерам. Кажуть, що про ту справу вийде осібна нота.

Совітська амбасада в Лондоні видала заяву, в якій перечить, щоби совітський уряд висилав якінебудь гроші на піддержаннє страйку в Анґлії.

Секретар майнерської федерації Кук заявив знова, що вони одержали рівнож 10.000 фунтів стерлінґів з Америки, то чом анґлійське правительство не протестує і проти Америки.

В тім часі, коли вислано ноти, комуністичний інтернаціонал видав манифест, в якім взиває комуністичну партію Анґлії до видержання в страйку.

ПОМЕР ВИЗНАЧНИЙ МІСІОНАР.

ЛОНДОН, 11. червня. — 3. червня помер анґлійський місіонар Ден Кровфорд, який проповідував слово Боже в Африці серед дикунів через 34 роки та перевів біблію на дві ніґерські мови.

Якийсь час був він примушений бути ґенеральним секретарем „Чорного Соломона", ніґерського короля, що мав 500 жінок і був так войовничим та кровавим, що його прозивали „Чорним Наполеоном".

За свого секретарства виратував Кровфорд 100 людий від смерти, а від секретарства звільнила його доперва бельгійська армія.

РОЗКОПУЮТЬ СТАРИННИЙ КОРИНТ.

ПАРИЖ, 11. червня. — Професор принстонського университету Шер подає, що ведучи розкопи в Коринті, натрафив він на сліди кількох старих театрів.

Найкраще заховався театр з 4. століття по Христі. На стінах видно малюнки ґлядіяторів і їх боротьбу з дикими звірами.

Професор Шер вертає до Америки і тут оголосить точний звіт з своїх розкопів.

В МОСКВІ СКАЖЕНИНА.

МОСКВА, 11. червня. — Ціла Москва і околиця переповнена людьми, хорими на скаженину. Інститут Мечнікова лічить денно 90,000 хорих.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАС КОПАЮТЬ, А МИ ПХАЄМОСЯ ДАЛІ

—o—

На протязі цілої історії нашої злуки з Римом відчувало і відчуває українсько-католицьке духовенство те, що римо-католицький клир не відноситься до нього як рівний до рівного, а тільки як до чогось низшого і упослідженого. Так відносилася до нас колишня історична Польща, коли не допускала наших епископів до сойму, так і відноситься до нас ціла католицька єрархія в Польщі від початків унії аж по сьогоднішний день. І їм то треба завдячувати головно конкордат і другі благодати. Наша греко-католицька єрархія це добре знає і знати мусить, бо відчуває те на своїй власній скірі. Знає, але не реагує як слід, а навпаки понижується далі.

На доказ того наведемо такий факт: На похорон архіеп. Цепляка, який відбувся в Вильні, поїхали як представники укр. кат. церкви: еп. Коциловський з своїм секретарем, еп. Боцян, о. др. Бучко, о. Й. Скрутень від Ч.С.В.В. і чотирох богословів з вдячности за те, що архіеп. Цепляк займався в Росії й нашим духовенством. Про ту участь українських католицьких представників пише польський часопис „Пшеґльонд Віленьскі" в ч. 6 таке: „Замісць сердечного приняття, на яке могли рахувати українські гості, стрінули їх ріжного рода прикрости, які рівналися легкованенню. Епископ Коциловський, який прибув хорий до Вильна, мусів сам шукати за автом для себе і через те не міг прибути на час на дворець та взяти участь в поході. Так само і о. Скрутень. В базиліці, куди прибув перемиський епископ вчаснійше з двома священиками, усунено його в кут. Коли виїздив з семінарії, не вийшов попращатися ні оден священик. Держанося на загал здалека від уніяцького духовенства, трактуючи його як інтруза."

А друга польська газета „Жице люду" пише між иншим таке: „Ніхто не завдав собі труду, щоби запросити уніяцьких епископів з базиліки до архиепископської палати. Вся увага господарів і впорядчиків свята була звернена на латинських епископів. На зелізничім двірци ждав українських гостей ще оден афронт: ото від о. ректора Бучка і о. редактора Скрутня, які їли в реставрації вечеру, зажадала поліція... леґітимацій! Річ ясна, що ніхто з наших достойників не відпровадив гостей, коли виїзджали з Вильна. Зглядно перепрашаю, на товариша подорожі для перемиського владики накинувся о. сенатор Мацейович, відомий з проголошених ним з злобними коментарами листів митрополити Шептицького та з своєї ненависти до греко-католицького обряду".

Ми поминаємо опис того, як далі іґноровано наших владик в Вильні, бо це забрало би забогато місця. Але це вже вистарчаюче, щоби мати ясний образ старопольської гостинности польсько-латинського католицького клиру супроти українсько-католицького. Часи не змінилися. Остало, як бувало, і може хоч цей випадок, який вже обурив навіть частину польської преси, відчинить вже раз очі нашій греко-католицькій єрархії і вона буде шанувати свою власну честь і повагу, а далі і повагу нашого народу.

З історії орґанізації українсько-католицької церкви в Америці маємо рівнож доволі доказів подібної поведінки айришських католицьких епископів і айришського духовенства супроти греко-католицького. Відома нам та історія тої боротьби, яку треба було звести, заки повстала тут греко-католицька діецезія.

Відоме нам далі, що коли скоїлася в Шикаґо траґічна подія, якої жертвою впав пок. о. Стецюк, кардинал Мунделайн заявив, що він не знає ніякого греко-католицького духовенства та що католицька церква не знає жонатого клеру. І той сам Мунделайн, який є тепер одним з головних орґанізаторів Евхаристичного Конґресу, мав тепер відмовити греко-католицьким епископам дозволу на відправу богослуження в катедрі підчас Конґресу.

Одержуємо удари зі всіх боків, а дуже часто з нашої власної вини, бо виказуємо тверду руку супроти своїх, а перед чужими гнемося в четверо. Через те не маємо належного пошанівку ні в своїх ні в чужих.

Нема сумніву, що положення українського греко-католицького духовенства і його єрархії тепер дуже важне і складне, особливо коли возьмемо під увагу розгорівшуся боротьбу за національне визволення та ті нещастя, які спливають на нас дорогою конкордату і примусового целібату. Та біда наша не так в тих нещастях, як в тім, що ті благодати накидують нам дуже часто, як прим. в справі целібатній, наші власні владики. Все те роблять вони з покори і послуху перед Римом. Біда далі в тім, що наші греко-католики почуваються до солідарности з цілим католицьким світом, але католицький світ не почувається до солідарности з нами. Тому навіть кардинал Мунделайн може безкарно подавати до преси про греко-католиків такі нісенітниці, як ми висше навели.

Нам треба в першу чергу шанувати себе самих і не пхатися там, де нас радо не бачать. А на напасти реаґувати.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА [illegible]

ВБИВСТВО ПЕТЛЮРИ

Телеґраф приніс жахливу відомість про вбивство Петлюри. Вбийник, якого публика була би вбила, як би не поліція, заявив, що вбив Петлюру з пімсти за жидівські погроми, яких в 1919 і 1920 р. допускалися війська Петлюри.

Вбивство Петлюри доказує, що недуга, яку Европі принесла війна, не тільки не зменшується, але навпаки побільшується. Обявляється ся недуга тим, що людського життя ніхто не цінить, що вбити людину стало неначе іграшкою.

Як-раз рівночасно з убивством Петлюри, в Югославії виконано невдатний замах на життє відомого провідника Хорватів, Степана Радіча. Виконавець замаху сказав, що йому не подобаються політичні промови Радіча і тому він хотів заставити його на віки замовчати.

Чи маю вичисляти всі вбивства, які вчинено після війни в Европі? Вистане згадати про вбивство Гассе, Ерцберґера і Ратенава в Німеччині, вбивство Шумаєра і замах на австрійського канцлєра Зайпеля в Відні, далі вбивство письменника Беттавера в Відні, вбивство Ессада паші в Парижі, вбивство турецького міністра Талат-бея в Берліні, вбивство радянського посла Воровського в Льозанні, — і т. д.

Підкладом усіх тих вбивств є політичні розрахунки, а характеристикою та легкість, з якою вбийник вважає себе в праві видати на свою жертву і виконати присуд смерти.

Ось-так у випадку з Петлюрою вбийник рішив, що Петлюра винен жидівським погромам на Україні і що він, Шварцбарт, має право за се вбити Петлюру.

Очевидно, всякі погроми чи на расовій, чи релігійній, чи національній, чи клясовій, чи партійній основі треба різко осудити. Але з другого боку є прояви, які мають дуже складну основу і видати присуд у таких випадках не так то легко, як думає вбийник.

Притім у сім випадку треба ствердити, що **Петлюра у погромах на Україні в 1919 і 1920 р. не винен.** Сам Петлюра, від своєї молодости соціяліст, був усе рішучим ворогом погромів. А що погроми ділися тоді, коли Петлюра був членом Директорії і Головним Отаманом Української Народньої Републики, — се ще не значить, що він сьому винен. І Петлюра і його міністри, також переважно соціялісти, були проти погромів. Але вони в тім розбурханім морі національної і соціяльної війни, яким була тоді Україна, не мали сили погромам перешкодити. Військові відділи тоді самочинно творилися й розпадалися, робили, що хотіли, сьогодня стояли при Петлюрі, завтра переходили до большевиків, після завтра знов переходили куди инде і т. д.

Так приміром, коли я був у марті 1919 р. в Проскурові (там тоді стояв Петлюра), отаман Оскілько належав до його найвірніщих отаманів. Та через кілька тижнів Оскілько вже робив державний замах проти Петлюри. Таких примірів можна би начислити чимало.

Погроми були не вислідом політики Петлюри, а вислідом його безсильности серед тої бурі, яка тоді шаліла на Україні.

Підчас Мирової Конференції в Парижі Українська Делеґація мала в сій справі наради з представниками міжнародніх жидівських орґанізацій. На одній з тих нарад, на якій був президент Української Делеґації пок. Сидоренко зі мною, я сказав жидівським представникам: „Погроми в царській Росії були вислідом волі царського уряду, який, коли хотів би, міг би їх кождої хвилі спинити. Те саме погроми в Польщі. (Якраз в падолисті 1918 р., польська армія, здобувши Львів, устроїла страшний триденний жидівський погром у Львові). Тому требо було натиснути на царський уряд, і так само тепер треба було натиснути на польський уряд, щоб погромів не було. Не те на Україні. Тут погроми діються не з волі уряду, а через безсильність уряду. Тому треба не виступати проти уряду, а скріпити його, щоб він мав повагу й силу завести порядок. (Тоді думалося, що держави антанти можуть помогти укріпити уряд Директорії)".

З того часу минає сім літ. І за сім літ якийсь Шварцбарт вважає себе покликаним вбити Петлюру за жидівські погроми. Якесь жахливе божевілля! Якби так за все, що ділося підчас війни, кождий почав мститися, а за кожду таку пімсту знов далі мститися, то Европа справді перемінилася би в дім божевільних вбивств.

Щож, війна навчила людий убивати, люди привикли до людської крови, до людських трупів, — і тепер маємо наслідки.

Прага, 26. мая 1926.

Проф. др. **Мих. Лозинський.**

Антін Крушельницький.

ІВАН ФРАНКО ПІСЛЯ ПЕРШОЇ ТЮРМИ

(1878—1880).

Після того, як Франко вийшов з тюрми, побачив, що найтяжша часть спроби далеко ще не позад нього. Сто раз більше болів його тяжший ніж кримінального суду і несправедливійший засуд усеї суспільности, кинений на нього і товаришів. Франка викинено із „Просвіти", заборонено йому приходити до „Руської Бесіди", а люди, що мали до нього яке діло, сходилися із ним потай, у секреті і се ще більше пригноблювало, чи радше принижувало його. Що правда, „сей бойкот старших вповні і в десятеро винагороджувала йому сердечна приязнь молодіжи, що від самої росправи в марті 1878. році почала горнутися до нього й Павлика, пильно слідила за їх працями, брала живу участь у дискусіях, що велися в їх мешканню".

„Громадський Друг".

Франко в часі процесу і після процесу знайомиться основно із соціялістичними теоріями і стає рішучим соціялістом. Вкупі з Павликом починає в 1878. році видавати часопись: „Громадський Друг" (яку продовжує неперіодичними збірками „Дзвін" і „Молот"), а в ній „з легкомисністю молодиків, і з запалом людий, що не мають [illegible] дають горячий визов у очі суспільности. Майже кождий вірш у „Громадському Друзі", майже кожда повість, кожда стаття аж до бібліографічних нотаток на окладках, усе було провокацією старої галицько-руської рутини й інерції. Всюди в різкій формі висловлювано думки досі у нас нечувані, еретичні, беззаконні. Поліція старалась охоронити руську суспільність перед сим замахом на її душевний спокій, конфіскувала кожду книжку журнала за більшу часть поміщених у ній статий, суд затверджував конфіскати, а вкінці виточив субєктивний процес видавцеви і за одну повістку (Тетяну Ребенщукову — Павлика), яку би нині можна видрукувати спокійно, без вичеркування хочби одного слова, засудив його на 6 місяців тюрми". Так описує Франко свій настрій після першої 9-місячної тюрми.

У „Громадському Друзі" друкує Франко ліричні поезії, сатири, статті про письменство і перекладає (з Павликом) статтю дра А. Шеффе: „Що таке соціялізм?" Між поезіями найзамітнійші з того часу „Каменярі" — а в прозі повість: „Boa Constrictor".

„Дрібна Бібліотека".

[illegible] виїздить, а „Громадський Друг" упадає. Тоді Франко починає видавати „Дрібну Бібліотеку".

В рр. 1878—1880 працює він ще крім того в „Правді" і поміщує статті й оповідання у польських часописях: соціялістичній „Praca" і „Tydzień literacki", а також у „Славянськім Альманаху" у Відні.

Другий арешт.

З початком марця 1880 р. виїхав Франко до К. Ґеника до Березова в коломийськім повіті, але по дорозі в Яблонові арештовано його, і пристібнуто до процесу, що вівся тоді як раз проти сестер Павликівен. Він пересидів три місяці в тюрмі, а після увільнення відставлено його під ескортою поліції до Нагуєвич. Сей транспорт по поліційних арештах в Коломиї, Станиславові, Стрию й Дрогобичі належав, як пише про се Франко в своїй автобіографії (описі власного життя), до найтяжших хвиль його життя. Вже до Дрогобича він приїхав із сильною горячкою. Тут впаковано його в яму, описану в новелі „На дні", а відти того самого ще дня послано пішки з поліціянтом до Нагуєвич. По дорозі заскочив їх дощ і промочив до нитки. Він дістав сильну лихорадку, прожив тиждень дома в дуже прикрих обставинах, вернув до Коломиї, щоб удатись до Ґеника, прожив там страшний тиждень у готелі, написав повістку „На дні" і за останні гроші вислав її до Львова, опісля жив три дні трома центами, найденими над Прутом на піску, а коли й тих не стало, заперся в своїй комнатці в готелі і лежав півтора дня в горячці і голоді, ждучи смерти, безсильний і знеохочений до життя. Один із його товаришів, посланий Ґеником, спас його від голодової смерти.

Франко поїхав ще раз до Дрогобича по пашпорт, вернув до Березова і прожив у Ґеника кілька тижнів, але його небаром знов арештовано та хоч і пущено на волю, він мусів тікати перед дальшим переслідуванням старости. Вертає до Начуєвич, а в осени їде до Львова і записується далі на університет.

„Каменярі".

Письменська діяльність Франка починає поширюватися. Рік 1878 — се схарактеризований уже повище період видавання „Громадського Друга". В сьому році друкує повість: „Boa Constrictor", по польськи брошуру „про соціялізм", згаданий уже переклад дра Шеффе: „Що таке соціялізм?" політичні сатири: „Дума про Маледикта Плосколоба" і „Дума про Наума Безумовича".

З поезій увійшли в друге видання „З вершин і низин" напеpед: „Тяжко, важко свій вік коротати", із якої пробивається страшна зневіра. Далі два любовні вірші. В однім з них, „Зближається час", поет надіється зійтися небаром із своєю милою і пірвати всі пута, які вложили на них засліпленнє й зла воля їм на біль, — але й надіється теж, що, як вони, так небаром і всі люди прокинуться і розмечуть гнилий трам, що їм давив, а при тім ще й позбудуться пут неумства, темноти й зависти і людовладства й горя; а в другім: „Плив гордо ястріб" поет і його мила тужать із віддалік одно за одним. У першій із сих поезій пробивається загальний настрій поета з того часу. Поет до тої міри захоплений вселюдським горем, що не забуває про нього й там, де найменш би слід ним клопотатися.

Нарешті є ще з того року поезія: „Каменярі". Зміст її такий: Поет і тисячі таких, як він приковані ланцами до ґранітової скали, лупають сю скалу великими зелізними молотами на приказ сильного мов грім голосу, що велить їм лупати сю скалу і не вважати ні на жар, ні холод, ні на труд, голод і спрагу, бо їм призначено скалу сю роз- [illegible]

Мов водопаду рев, мов битви гук кровавий, гриміли молоти їх раз у раз. Вони здобували ними пядь за пядею землі, не вважаючи, що калічили їх скали. І хоч вони знали, що слави їм не буде, ні памяти в людий і що аж тоді підуть по сій дорозі люди, як вони пробють її і прорівняють, вони йшли далі, бо слави вони не бажали. Вони не герої ані богатирі! Вони невольники, що добровільно взяли на себе пута, вони рабами волі, вони на шляху поступу — Каменярі! У них була сильна віра, що розібють скалу, що кровю власною і власними кістками змурують твердий гостинець, вони вірили, що за ними прийде нове життє, добро нове у світ.

А там далеко десь у світі, який вони кинули для праці, поту й мук, за ними сльози ллють мами, жінки й діти, а други й недруги кленуть і їх, і їхню мисль і діло те! І у них душа боліла і серце рвалося і груди жаль давив, та проте ніхто із них не опустив молота із рук. Вони йдуть далі скуті всесильною думкою, а молоти держать у руках. „Нехай прокляті ми і світом позабуті, ми ломимо скалу, рівняєм праві путі, а щастя всіх прийде по наших аж кістках!"

Основа й значіння „Каменярів".

У сьому вірші поет дає вираз тому настроєви, що запанував у души його і його товаришів після процесу й девятьмісячної тюрми. Поет кинений судьбою на шлях соціялістичної думки, стає горячим її приклонником і борцем за соціялістичну ідею. Він починає поміщувати свої статті у робітницькій часописі „Praca", пише популярний виклад соціялізму — а той його новий зворот в напрямі соціялістичної ідеї пробивається найкраще із сього вірша. Поет стає в ряди Каменярів на шляху поступу.

Сей вірш побіч того, що відтворює настрій поета під той час, є неначе зеркальна відбитка його тодішнього духа, — стає на довгі роки програмою життя молодіжи. Пригляньмося до нього близше і пошукаймо причини, чому молодіж зазначені у ньому ідеї так горяче бере собі до серця. Вірш ділиться на три частині: У першій є завзяв лупати скалу заскорузлости, рутенства із молодечим завзяттєм, яке не дивитисьме ні на жар, ні холод, ні труд, ні спрагу й голод — із вірою, що сю скалу призначено розбить! У другій частині поет відкидає із легкованенням усяку славу й память у людий, жертвує власну кров і кістки на будову твердого гостинця, по якім прийде нове життє між людий. Ті завзяті Каменярі, що станули до боротьби із гнилим світом, кидають у боротьбу із легкованенням своє щастє, славу, а навіть і життє! Та мало того! У третій частині ті Каменярі жертвують крім себе — життє своїх рідних, другів, — жертвують їх із жалем і болем душі і тіла — жертвують для ідеї!

Поет сам молодий не міг до молодечих душ, повних туги у погоні за ідеалами підійти із більш світляними ідеалами, як отсе завзяттє й жертва себе і найріднійших собі — для боротьби за нове життє!

Тільки одно: Настрій душі поета, прибитої бойкотом української суспільности, так й приляг вагою суму й пригноблення на отсю поезію. Скрізь відчувається побіч горячого запалу до роботи без огляду на жертви, струну пригноблення — слідно із усього, що праця Каменярів із похиленими плечима, праця для добра других, без надії на власне щастя, не в силі дати безмежне вдоволенне.

Будова вірша Каменярів така сильна, що читаючи його, чуєш із кождої стрічки металічний звук молота, гомін лупаної скали! — то знов, хоч як падеш під вагою болю й жалю й прокляття — очі горять надією [illegible]

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

Братство св. Апп. Петра й Павла в Шикаго, Ілл., відділ 220 У. Н. Союза.

Посилаємо Українському Народному Союзови чеком маленьку жертву в сумі 25 долярів.

Признаємо, що се жертва не велика, та просимо не гніватися, бо хоча наш відділ не такий малий, всеж таки як раз у сей час нам неможливо пожертвувати більше. За те ми віримо, що нам пізнійше вдасться пожертвувати щось з каси братства. Збори постановили збирати межи членами добровільні жертви, і уряд братства їх перешле, як лишень скінчить збірку. Тепер збірка ще йде тяжко, але се певно тому, що се перший місяць. Ми через те надії не тратимо, а урядники нашого відділу тим завзятійше беруться до праці.

За відділ: Григорій Гаврилюк, предсідатель; Василь Саган, касієр; Іван Чорній, секретар.

2.

Братство св. Георгія, в Філадельфії, Па., відділ 239. У. Н. Союза.

Уряд братства предложив справу будови Сиротинця на зборах братства, що відбулися дня 16. мая. Дискусія не була довга, бо всі члени братства з одушевленнем приняли думку. Збори однодушною ухвалою признали потребу будовання такого Сиротинця. Одноголосно ухвалено також, щоби члени братства усіми силами піддержали будову Сиротинця. В тій цілі ухвалено наперед, що кождий член братства повинен зложити добровільну жертву від 5 до 10 долярів. Збори наложили на кождого члена примусову жертву в сумі 1 доляра. Жертви мають бути зложені до 3 місяців. Кромі сього збори ухвалили визначити на сю ціль жертву з каси братства в сумі 50 долярів.

За уряд братства: Іван Хмелик, предсідатель; Володимир Сегінь, касієр; Іван Писечко, секретар.

3.

Товариство ім. Івана Франка в Вунсакет, Ровд Айленд, відділ 241. У. Н. Союза.

На місячних зборах товариства, що відбулися дня 9. мая, перечитано відозву в справі Сиротинця. По короткій дискусії члени згодилися підперти будову добровільними жертвами від поодиноких членів. Каса товариства бідна й жертви тепер зложити не може. — Н. Лотоцький, секретар.

4.

Братотво св. Івана Хрестителя в Вилкс-Баре, Па., відділ 223. У. Н. Союза.

Тут посилаємо чек на суму 60 долярів.

Се жертва нашого відділу на будову Сиротинця Українського Народного Союза. Зі сеї суми 25 долярів ухвалило братство з каси відділу, а 35 долярів зібрано жертвами межи членами відділу.

За уряд братства: Іван Барнаш, предсідатель; Лука Худоба, касієр; Григорій Ґулька, секретар.

5.

Товариство „Згода" у Гемтрамку, Миш., відділ 20. Українського Народного Союза.

Відділ взяв справу будови Сиротинця під увагу на своїх зборах, що відбулися дня 16. мая. Збори ухвалили зложити з каси жертву в сумі 100 долярів. Се лишень початок. Далі буде відділ збирати добровільні жертви від поодиноких членів. В цій ціли вибрано осібний комітет, який вже зібрав серед наших членів 12 долярів і який певно збере до місяця сих жертв більше, бо наші члени добре свідомі ваги сього діла.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ЗВІДКИ ПОХОДЯТЬ КОЗАКИ: З „ПОЛУДНЕВОЇ РОСІЇ" ЧИ З УКРАЇНИ.

Тому пару днів побачив я в свого товариша англійський журнал під заголовком „Козаки". Цікаво мені було знати, хто це інтересується козаками. Взявши журнал в руки, став я читати:

„З Лондону вони (козаки) прийшли просто до Злучених Держав, приїхавши 15-го мая, 1926 року. Тут будуть вони виступати в Медисон Сквер Ґарден (в Ню Йорку) а далі будуть подорожувати по Америці в двох специяльних потягах, вступаючи до важніщих американських міст. Козаки мають їхати до Калвер Сити, в Каліфорнії, де будуть перебувати десять тижнів і возьмуть участь у вироблюванню кіно-фотографій. Драму, в якій козаки возьмуть участь, написав російський письменник Лев Толстой під заголовком „Козаки". За свою десять-тижневу службу на кіно-фотоґрафії козакам обіцяно $250,000.

Оце для мене було досить цікаве і думаю, що це цікаве й для других наших земляків.

Козаків є поверх сорок осіб. Мають зі собою власні коні та всякі причандали, яких їм потрібно до виступу. Вони обїздили Европу (подібно, як хор Кошиця); були й в Англії, де англійська преса не могла нахвалити оцих вихованців Миколи II. В журналі подано повно осіб, які оглядали козаків, а всі вони як не лейді, то принцезна; як не принц, то ґраф. З того журналу довідуємося, що козаки походять з того „племени", яке жиє в басейнах рік Дону і Кубані в „Полудневій Росії". Отта „Полуднева Росія" мене відразу вразила і над нею хочу застановитися.

Звідки перші козаки походили, як жили і чим займалися, це повинно бути відомо кожному Українцеві і тому ми це залишимо на боці. Кожний Українець чи „Малорос" чи „Галіціян", знає, хто були козаки. Слово „козак" здається щось таке, що відразу стріляє, ріже, палить і сміється, і плаче, і в тойже самий час горячо любить! Це так було давно.

Після повстання Б. Хмельницького в 1648 р., а головно після Берестейської катастрофи з 1651 р., нарід український на Правобережу зденервований польською шляхтою та їхнім правлінням, був присилуваний своєю й не своєю волею виходити на Лівобереже, де, замешкав в сьогоднішній Харківській ґубернії, з часта Курської й Вороніжської. Той нарід положив був основи так званій Слобідщині. В 1652 р. пішло туди тисяч козаків з полковником Дзиньковським та зі своїми сімями, і оселилися над рікою Сосною, де заложили город Острожськ. Оці вигнанці з Правобережа сотворили Слобідщину на Лівобережу. Вони підлягали московським царям, беручи, головно, участь у всяких війнах на користь Москви. В 1732 р. козацькі полки в Слобідщині покасовано і замінено на драґунів. Але 1743 р. цариця Єлисавета знов відновила козацький устрій, а Катерина II. замінила ці полки в 1764 р. на ґусарські та стала твердо ногою козакам на шиї.

Козаччина скоро російщилася. Особливо козацька старшина, що за свою вірність і покору діставала від російського правительства великі земельні нагороди. Так на примір, оден Сумський полковник Кондратів за свою вірність дістав (в 1780 р.) 120 тисяч десятин. Можна уявити собі, що допера могла вдіяти нища кляса козаків. Правдоподібним є, що одна частина зверхникам, а друга частина, шукаючи кращої долі, розлазилася далеко на схід аж до басейну Дону. Хоч російський царизм намагався зреформувати оцих „своевільників", однак не так легко воно йшло. Постепенно козаки реформувалися, але те „щось", що вони принесли зі собою з Правобережа, воно осталося в їхніх правнуках по сьогоднішній день.

Дальше, коли ґенерал Текелі, за цариці Катерини II. 1775 р., знищив Запорожську Січ, козаччина була примушена ратувати свою свободу. Одні Запорожці піддалися Москві, другі около 7 тисяч рушили за границю до Турків. Ті-ж, що піддалися Москві, заслужили собі (в війні з Турками 1792 року) землі на Кубані й над Азовським морем. Там вони й поселилися. А 1828 року Осип Гладкий перевів решту Запорожців з під Туреччини під Москву. Вони вибрали собі землі на Азовськім побережу між Бердянськом і Маріуполем, де жили аж до 1860 р. Опісля їх переселено на Кубань до своїх товаришів. Там Москва надала їм всякі права, вільности і вони жили собі спокійно під „протекторами" Романових".

І от, коли я взяв від товариша журнал і побачив „Полудневу Росію", та на програмі цілий ряд знаних мені імен (оцих козаків, що в Ню Йорку), мені стало ніяково. Знаю, хто такі ці козаки та жалую, що вони самі мабуть не знають своєї історії. Український робітник і селянин вже давно облив своєю кровю імя „Полудневої Росії"; він своїми кістками і кровю написав на ґльобусі великими буквами „Україна". Та козаки хочуть мабуть, задержати „перфуму" царської старовини, і звуть себе героями із степів „Полудневої Росії". Таке імя може істнувати сьогодня лишень для таких, котрі хотіли-б „доїти" Україну неначе корову та точити з неї далі праведну кров.

Для нас не істнує на тих землях „Полуднева Росія", тільки „Україна".

Вже самі ваші імена, козаки, ваш устрій, убори ваших жінок і дочок говорять, що ви з України.

І. Пасічник,
Блумфілд, Н. Дж.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Вступаймо до Союза Українок.

Товариство ім. Ольги Бесарабової в Нюарку, Н. Дж., звертається до всіх українських жіночих товариств в околиці Ню Йорку, щоби пішли нашим слідом і запрошували урядничок Союза Українок в Америці на перепроваджуванне орґанізаційних зборів в своїй місцевости.

Наше Тов. ім. О. Бесарабової в Нюарку, буде мати збори в неділю, дня 20. с. м., на які запрошуємо п. Ю. Ярему, голову і п. О. Лотоцьку, секретарку. Ми вже вступили в члени Союза Українок в Америці і бачимо, що ся орґанізація робить хосенну роботу як для українського народу в Америці, так і в старім краю. Тому щиро поручаємо всім українським жіночим орґанізаціям вступити в його члени спільно продовжати розпочату Союзом працю.

ЗА УРЯД:
Олена Сеґін, голова;
Юлія Юревич, секретарка.

ПОДЯКИ

Низше підписана складаю як найщирійшу подяку Українському Народному Союзови, за надіслану мені сирітську часть в сумі $166.25. (Сто шістьдесять шість долярів і 25 цт.) по бл. п. Івані Гарабин моїм покійнім батеньку. Повисша посилка немов заговорила до мене і пригадала мені утрату мого батька перед 15-ти роками, а я тоді як маленька сімлітна сирітка і не сподівалась, що колись дістану такий дарунок враз із процентом від батенька Союза, який ось тепер про мене не забув.

Ще раз щиро дякую за точну і скору виплату. Нехай Всевишній обдарує довгим життєм і щастєм всіх членів Союза, бо той тільки знає сирітську долю, хто сам полишивсь сиротою.

Марія Гарабин.
Вестпорт, Па., 4. червня, 1926.

Іван Франко.

ТЯЖКО-ВАЖКО ВІК СВІЙ КОРОТАТИ.

Тяжко-важко вік свій коротати
У незнання сумерці німім,
І хилитись, і в ярмі стогнати —
До могили простогнати в нім.

Тяжко-важко вік цілий боліти,
А не знати навіть, де болить;
Мучитись у горю, і не вміти
Того горя й крихточку вменьшить.

А ще тяжше бачити всю муку,
Знати добре джерело її,
Але не могти подати руку
Тому брату, що так стогне в тьмі.

А ще тяжше гаряче бажати
Волі, правди, братньої любви,
Шарпатись у путах, гризти грати,
А на волю встати не могти!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

СТ. ПОЛ, МІНН.

Писанка на Рідну Школу.

Як другі місцевости так і наша не відмовилися від писанки на Рідну Школу. Парох української православної церкви заохотив громадян до щирої жертви на так добру ціль та підніс, що як ми собі самі не поможемо, то нам ніхто не поможе. Завдяки гр. Олекси Вонсови бувшому У. С. С., що не жалував труду для добра справи, переведоно збірку. При збірці не обійшлося і в нашій місцевости без перешкод. Бо є такі, що кажуть, що школа перша, а коли прийдеться за зберкою на школу, то тоді: з чим до хати, з тим і з хати. Та, братя, на словах нічого не устоїться, а тільки на ділах. Зложили слідуючі: Григорій Бреґіцький $5, Петро Качмар $5; по $2: Іван Коцюба, Олекса Вонс, Андрій Лисовський, Антін Процай; по $1: о. Михайло Запаринюк, Стефан Кочаба, Павло Гоца, Василь Проць, Іван Пастух, О. Кузик, Йосиф Войтюк, Николай Шипорт, Іван Романчук, Дмитро Попко, Олекса Пилатюк, Теодор Кохан, Петро Колиняк, Василь Гловацький; по 50 ц.: Петро Приймак, Стефан Звирик, Іван Кирисюк, Йосиф Олійник, Петро Киверега; Іван Якимів, Петро Садовий; по 25 ц.: Й. Климчук, І. Николин. Зібрану суму розділено так: $30 на Рідну Школу, $50 на інвалідів а $1.40 виносила оплата.

Українець.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви переслані на край до Обєднання в місяцю маю 1926 р.)

1. **Перт-Амбой, Н. Дж.** П. Гаврилів .... 10.00 ($6 Рідна Школа, $2 Інваліди, $2 пол. вязні)
2. **Ірі, Па.** Виктор Подольський переслав на Рідну Школу 1.00
3. **Джанставн, Па.** Збірка на Народний Податок .... 7.50 (Зложили: $2: о. Лев Чапельський; по $1: Михайло Шатинський, Михайло Макар, Василь Олексюк і Михайло Гладій; Яким Ящишин 75 ц., Петро Кікта 50 ц., Петро Стільний 25 ц.).
4. **Балтімор, Мд.** Збірка на Рідну Школу .... 13.50 (Зложили: Теодор Чорний і Йосиф Семенків по $5; Ілія Микитяк, Танас Добростан і Володимир Пашкевич по $1; Т. Соколовська 50 ц.).
5. **Амбрідж, Па.** Павло Прешляк переслав .... 5.00 (Інваліди $2.50 і пол. вязні $2.50).
6. **Філаделфія, Па.** Стефанія Ґіббонс передала на писанку .... 5.00 (Зложили: Ольга Грицей і В. Загаевич по $2; Стефанія Ґіббонс $1).
7. **Шикаґо, Илл.** Стефан Ґеньсьорський переслав на політичних вязнів 1.00
8. **МкКіс Ракс, Па.** Андрій Гальчак переслав .... 20.50 (Зложили на Народ. Податок: Іван Кіналь $3, Юрій Вознічак і Петро Люцович по $1, Косяк Олекса 50 ц. Від місцевої Громади $15 на Інвалідів).
9. **Джолієт, Ілл.** Осип Кочан переслав на ріжні цілі .... 12.50 (Зложили: М. Болехівський $5, О. Кохан і Н. Гуцул по $3, В. Гуцул $1, Ю. Лукеник 50 ц.).
10. **Шикаґо, Илл.** Іван Шкварок переслав для Інвалідів .... 5.50 (Зложили: Ів. і Параскевія Шкварок $2, Симираки, Катерина і Ілія Чорняк, Юрко Козак по $1, Залуцькі 50 ц.).
11. **Амрідж, Па.** Роман Пристай переслав на Рідну Школу 2.00
12. **Белфілд, Н. Дак.** о. Василь Гривнак переслав на Рідну Школу і Інвалідів 42.50
13. **Філаделфія, Па.** На Свяченім Тов. Укр. Амер. Горожан, котре відбулося дня 18. мая с. р., на внесенне Теодора Грицея, пп. Стефанія Ґіббонс і Зофія Росолович зібрали на Писанку .... 37.81 (Зложили: Йосиф Дурдела $5; по $2: Іван Пеленський, Волод. Костецький і Насевич; по $1: Юлія Грицей, Никола Росолович, Вас. Коцюбинський, Мих. Вишиванюк, Григ. Андрушко, Ів. Довман, Вас. Рій, Теодор Свистун, Семен Рудакевич, Ів. Боросевич, Вас. Матолич, Анна Качмар, Ст. Кулик, Мих. Сопрун, Еміл Шурґот, Ів. Сорока, Ст. Слободян, В. Монастирський, Антін Крупа, Йосиф Михалюк, Ник. Калічук, Михаліна Брендзей, Аітін Сава, Петро Рій, Петро Кирилюк і Ів. Василенко).
14. **Клівленд, О.** о. Лев Левицький переслав на Рідну Школу, Інвалідів і пол. вязнів .... 100.00 (Збірка в церкві св. Петра і Павла, зложили: Впреп. о. Лев Левицький $5; по $1: О. Козак, І. Тупчик, Сендеґа, П. Терешкевич, А. Капраль, Цвірчак, А. Попіль, П. Ольховий, І. Тиханський, С. Іванчук, Н. Сенчишин, Л. Тритяк, С. Загочевський, П. Лозяк, Л. Перало, П. Чайка, П. Липян, Богопович, М. Кривий, Карчашин, Мицак, П. Головчак, І. Буката, М. Левицький, Заяць, М. Казима; по 50 ц.: П. Свідрик, К. Данилович, З. Когут, Форемний, Д. Ручка, Р. Юрочко, М. Федорчак, І. Котович, Н. Потишка, М. Кузик і Н. Бусько).
15. **Йонкерс, Н. Й.** о. Володимир Сполітакевич переслав на Податок .... 5.00 (Збірка від Бр. св. Андрея, від. 12 У. Н. Союза).
16. **Бедфорд, Інд.** Дмитро Филипович переслав на Писанку ... 1.00
17. **Елмайра, Н. Й.** Григорій Левуш переслав на Р. Ш. .... 6.25 ($4.25 з балю, а по $1 зложили: Д. Бабій і Г. Левуш).
18. **Джерзи Ситі, Н. Дж.** Збірка на Рідну Школу .... 30.00 (Гроші зібрані на пращальній вечери д. Лотоцького; зложили: судія Кнігиницький $5; по $2: о. В. Лотович, М. Угорчак, др. Л. Мишуга, С. Ядловський, О. Ревюк, І. Каштанюк, К. Кирчів, Р. Слободян, В. Левчик, П. Маційовський і о. В. Сполітакевич; по $1: С. Дембицький, С. Гладкий і В. Кедровський).
19. **Джерзи Ситі, Н. Дж.** Николай Пігура переслав на Податок 16.50 (Зложили: по 75 ц.: С. Кіцей, П. Булик, О. Кучар; по 50 ц.: О. Яцків, Ю. Гук, С. Левчук, Я. Сай, Н. Пігура, А. Тенюх, А. Лютий, Т. Дячик, Й. Салюк, С. Ґріца, Ю. Терпеливець, А. Мазур, Г. Шустикевич; по 25 ц.: В. Гіль, В. Жарський, І. Бобовник, С. Сайчук, Л. Кулич, М. Турчинський, Я. Осьміловський, Й. Жарський, І. Жарський, В. Микитка, А. Сайчук, М. Салюк, Д. Дорош, Н. Заяць, І. Василюк, М. Стегніцький, В. Ґоїк, С. Кот, С. Гриник, Й. Кіраш, І. Мищ, Д. Захарейчук, Т. Кшачковська, А. Ярош, А. Корнило, В. Маланяк, П. Маґура, П. Грабар, А. Кіраш і Н. Левуш).
20. **Балтімор, Мд.** Йосиф Пришляк переслав на Р. Ш. .... 20.00 (Зложили: Й. Пришляк $5, Г. Шулька $3, по $2: п-ні Шулька, Ю. Дипський і М. Криж; п-ні Ю. Мацьовська $1.50; по $1: Н. Боднар, п-ні Боднар, п-ні Криж, п-ні Н. Мацовська; М. Мацовська 50 центів).
21. **Джолієт, Илл.** Осип Кочан переслав для Просвіти, на книжки 10.00
22. **Мекіс Ракс, Па.** Андрій Гальчак переслав збірку для Ольги Кобилянської 4.00
23. **Ст. Луіс, Мо.** Др. Никола Клим пересл. збірку на Писанку 12.00 (Зложили: Іван Рапко $5, по $2: Василь Фрайм, Тома Робак і др. Никола Клим; по $1; Константин Рапко.
24. **Нюарк, Н. Дж.** о. Йосиф Чаплинський переслав на Р. Ш. 2.00
25. **Бруклин Н. Й.** Волод. Яськевич переслав збірку на Р. Ш. 12.00 (Зложили: о. А. Лотович $2; по $1: Волод. Яськевич, Теодор Свідерський, Гр. Чоподайло, Петро Рибка, Петро Ляхман і Вас. Дутко).
26. **В. Істон, Па.** Микола Підгайний переслав збірку на Р. Ш. ... 14.36 (Зложили: Мирон Федорчак $3; по $2: Филимон Саґатий, Михайло Колодруб, Микола Підгайний, Теодор Кульчицький; по $1: Д. Кручовий, В. Беднарський, Захарій Загачевський і В. Дроботій на Народний Податок 50 ц.).
27. **Алентавн, Па.** Лев Хома переслав збірку на Пол. Вязнів .... 26.25 (Зложили: по $5: Дмитро і Надія Проць, Григорій Пипюк і родина; Николай Проць $2; по $1: Іван Боросевич, Іван Прийдун, Олена Прийдун, Василь Гришко, Розалія Гришко, Григорій Біленький, Василь Ярема, Петро Яремчук, Олекса Попик, Маланя Худоба, Николай Фартух, Дмитро Перчак, Лев Хома; по 50 ц.: Гнат Тихоліз, Ева Брянка і Іван Онищканич 25 центів).
28. **Джерзи Сиґі, Н. Дж.** о. В. Лотович переслав збірку з церкви св. Петра і Павла на Рідну Школу 15.00

Разом $438.17

ДВА ШЛЯХИ В ЖИТТЮ.

Дорогою ішло двох школярів, Петро й Івась. „Ходи зі мною, Петре" — говорив Івась. — „Ні, я йду до школи" — відповів Петро. — „Еге, що там школа, в школі нудно, — ходи краще зі мною, побавимося весело" — говорив Івась. — „Ні, Івасю, краще ходи ти до школи, а потім вже побавимося". — „Еге, — роби як хочеш, а я таки йду бавитися!"

Минуло двайцять літ. Був зимовий вечір. Падав сніг і було дуже зимно. Дорогою ішов чоловік за прошеним хлібом. Був дуже блідий і дрожав зі зимна. З трудом доволікся до брами шкільного будинку і застукав. Відчинилися двері. На поріг вийшов учитель. Був веселий і румяний.

„Ах, ласкавий пане, змилуйтеся над недолею бідного бездомного чоловіка. Шукаю праці. Я ще сьогодні не їв, ані не маю де спати. — „Що вмієте робити?"— „Нічого, я не учився за молоду" — відповів тихо прохожий і засоромлено похилив голову.

Учитель подивився пильно на нього. — „Ви тутешній? — запитав учитель — Іван?" Прохожий підняв здивовано голову. — „Так, я з сього села, Іван".

„Ходи, Іване, до середини — ласкаво сказав учитель. — Тут холодно".

Іван не пізнав молодого учителя. Але ми знаємо його! Правда? Се був той Івась, що втікав колись від школи.

Несподіванка.

— Чи я застав пана добродія дома? Маю один рахуночок.

— Ні, нема. Муж виїхав на кілька днів...

— Шкода, я хотів заплатити свій довжок...

— То заждіть хвилиночку, я його зараз покличу!...

В. Будзиновський.

ЯК ПАН РАДНИК ОЖЕНИВСЯ.

ОПОВІДАННЄ.

(4)

Гірське гуцульське село Микуличин лежить в романтичній долині Прута. Хоч тих гір ще не прорізувала залізниця, Гуцулів з їх дідизни вже стали витісняти сторонські люди. Зачали, очивидно, жидівські лихварі. Задовжені у жидів, гуцульські ґрунти ішли на ліцитацію і переходили в руки вірителів. Як жид купив на ліцитації землю з гуцульською хатою, то в ній осідала жидівська родина, засновувала крамницю з ріжним товаром і торговлею на борг та грошевим кредитом далі висмоктували Гуцулів та пускали на ліцитацію дальші, довгами перетяжені гуцульські сіножатки. Коли в ті гори стали приїздити літники, жиди стали строїти більші хати, та віднаймали їх літникам. Сего року один жид построїв „готель" себто хату з дванацятьма комнатами.

Окрім жидів, вже й пару сторонських християн осіло в Микуличині, також купуючи гуцульські ґрунти на ліцитації. Як лихвар пустив Гуцула на ліцитацію, то жид купував тільки тоді, коли на ліцитацію прийшли самі жиди і один одному не підбивали ціни. Тоді за сто-ґульденовий довг Ґуцул тра[illegible] або в тисячугульденовий маєток. Ратунком для Гуцула було, як до ліцитації прийшов який сторонський грошовитий християнин, котрий завзявся в Гуцулії купити шматок землі. Жиди, щоби відстрашити його, підбивали ціну. Як християнин завзявся і не відступав, то жиди підбивали ціну аж до справжньої вартости ґрунту. Далі не йшли, бо вони самі-купували тільки за безцін і повної вартости були би не заплатили. Потерпаючи, що християнин відскочить, отже вони мусіли би заплатити повну вартість, жиди пускали християнина при повній вартости.

Таким християнином, що завзявся на шматок в лихварських кіґтяг застряглої гуцульської землі, був священик о. Мурко. Купив на ліцитації в Микуличині морг сіножатки і построїв хату, щоби колись його діти часи відпусток могли проживати в свіжім, здоровім гірськім воздусі. По двох роках о. Мурко помер, полишаючи вдову Наталію і чотирнацятьлітну доньку Віру. Вдова продала весь живий та мертвий інтентар, докупила в Микуличині ще два морги і перенеслася туди на постійний прожиток. З милостині, яку діставали вдовиці по священиках, і з тих доходів, які давали три морги гірської землі, вдова з донькою були би не могли жити. Вдова помагала собі так, що на літо брала літників, яких народ називав холерниками.

Хата мала дві зайві комнати з двома входами. До одної комнати входилося з сіний, до другої, сусідної і з першою сполученої, зі саду. Як прийшов сезон, то Муркова все мала холерників, бо хата стояла в гарнім місци і ґаздиня була доброю кухаркою. Досить було мати чотирох літників через два місяці, щоби біду полатати на цілий рік. Правда, не переливалося і все була біда, але полатана.

Великою журою вдови була донька, вже вісімнацятьлітна Віра. Журилася питаннем, як її обезпечити. Для дівчат з інтелігенції були тільки дві дороги: або добре віддатися без ніякої переходової стадії, або тимчасово стати учителькою в народній школі і учителюючи, полювати на мужа. В горах мужа не вполюєш, а до школи далі посилати дитину Муркова не мала за що.

— Хиба лишиться старою дівкою — вдова думала. — По мені дістане хату і буде жити так як я, тяжко працюючи.

Муркова мала в Америці сестру. Була від неї о два роки старшою і раньше о два роки віддалася, та зараз по вінчанню поїхала з мужом до Америки. Шурин Клим Климецький мав щасте в торговли і доробився величезного маєтку. Муркова нераз писала до сестри про свою біду. Надіялася, що сестра, бодай потай мужа свого, пришле пару симпатичних долярів. Але що ситий голодного не розуміє, сестра й не відписувала. Муркова вже забула про сестру, коли раз прийшов з Америки лист. Не від сестри, а від шурина. Лист був дуже плаксивий, бо шурин писав, що втратив всьо, що мав. Не гроші, ані хату, ані товар. Те „всьо" означало його жінку. Взяла, тай вмерла, полишаючи його самого.

Муркова за сестрою не плакала.

— Не зворушила тебе моя нужда, — думала, — то мене не зворушить твоя смерть.

Муркова стала писати до вдівця потішаючого листа. Писала і переписувала. Ще раз переписувала і ще раз писала. Писала цілий тиждень і лист вийшов як клясичний зразок дипльоматичного акту, себ то лицемірства. Писала так, щоби вдовець аж там в Америці побачив і відчув страшні наслідки того грому, яким вість про смерть його жінки та про його сирітство вдарила в сестру небіжки. Щоби шурин бачив, як щиро сей лист писаний і як пишучи його, Муркова заливалася слізми, вона взяла, тай готове письмо покропила водою. На закінченнє Муркова не забула описати своє життє. Очивидно, не життє, а бідованнє. Надіялася, що змякчить його серце і він сестрі своєї покійної жінки, за котрою так побиваєся, не позволить жити в такій нужді.

Вславши листа, Муркова числила дни, щоби знати, коли дожидати відповіди, очивидно, з долярами. Але минули два місяці, минули три, чотирі. Муркова вже махнула рукою, бо не сумнівалася, що шурин, той бездітний богач такийже скупар, як її небіжка сестра. Аж коли минуло пів року і Муркова про Америку вже й не думала, таки з тої Америки прийшов лист. Вдова дріжачими руками розтяла його і виймила. Доляри з него не висипалися. Вже хотіла кинути в піч, але на її щасте не горіло. Цікавість перемогла і прочитала. Сіла на канапі і задумалася. Схопилася і стала нервозно бігати по хаті. Спинилася перед зеркалом і стала собі пильно призиратися. Знов бігала по комнаті, раз коло разу приступаючи до зеркала. Її лице стало сияти вдоволеннєм.

— Як не розгадаєся, то біді буде кінець, — сказала до себе і сіла писати відповідь. Лист ще сеї днини помандрував до Америки.

Зацвила весна, наближався сезон. Холерники, щоби себе обезпечити на літо, вже тепер наймали хати, давали завдатки. Властителі літниск і взагалі домів озиралися за холерниками. Тільки одна Муркова холерниками не журилася. Не шукала їх і як який сам зголосився, викручувалася, торг відкладала. Що інтересу не думала звивати, доказом був приказ, який дістала наймичка Анна. Дістала приказ, аби призначені для холерників комнати вичистити так, щоби не було ні плямочки, ні порошинки. Сама Муркова все ходила задумана, розсіяна. Попри зеркало не пройшла, щоби не задивитися на себе.

До Микуличина холерники вже стали зїздитися, а Муркова ще не взяла жадного. Неодин приходив, просився. Але вона правила так богато, що кождий тільки здвигав раменами і відходив.

— Так богато ніхто не дасть, — донька образумляла її. — Час мине і ми взагалі нікого не дістанемо.

— Ще пару днів — мама відповідала. — Як до двох, трех днів не дістану нікого по тій ціні, то спущу.

— Колиж бо за пару днів може бути запізно.

— Я ризикую! — мама крикнула нервозно. Або пан, або пропав.

Бачучи маму таку сфільовану, Віра доміркувалася, що в тім якась мамина тайна, отже про холерників більше не балакала з нею. Муркова з днини на день, з години на годину ставала нервознійшою. Що днини виходила на дорогу дожидати поштаря. З її лиця щораз більша била трівога, коли поштар здвигав раменами на знак, що з Америки нема нічого. Як приходили які листи, то тільки від давних її холерників. Питали, чи хата ще вільна і чи на сей рік прийме їх. Всі ті листи вона дерла і кидала в піч.

Аж раз прийшов лист заграничний, але також не з Америки. Марка була німецька. Розідерла і з утіхи аж поцілувала. Побігла до стайні, де сама тоді була наймичка Анна і викидала гній.

— Покинь, Анно, сю роботу, умий собі ноги, та йди вичистити комнати холерників.

— Вони вже чисті, прошу пані, — наймичка відповіла. — Я їх вичистила на глянц.

— Всеж таки пару днів минуло. Нападав порох, павуки позатягали павутиннє.

(Далі буде.)

ВІДОЗВА
ДО ОДНОСЕЛЬЧАН ГРОМАДИ УСТЕЧКА, ПОВІТУ ЗАЛІЩИЦЬКОГО.

Дорогі Громадяни!

Перед світовою війною ми громадяни Устечка почали будову „Народнього Дому". Розуміючи вагу потреби так пожиточної інституції для нашого села, ми без вимків, чим хто міг, причинялися до його здвигнення і щоб початок війни був протягнувся о кілька місяців, Народний Дім був би укінчений, бо будівельні матеріяли були вві майже на місці заплачені. Та грізний для нас перебіг війни забрав нам все, полишаючи лишень розпочатий мур неушкодженим. Нинішні обставини, в яких находимося, промовляють за докінченням згаданої будівлі, бо в часі 9-місячної евакуації, операції військ австро-російських обездомили нас в більшій половині так, що тепер не маємо навіть відповідного дому до винаняття на читальню, в наслідок чого наше село під зглядом просвітним далеко остало позаду в порівнанню до инших.

Тому в цьому році (1926) ми постановили добудувати Народний Дім, але що наші сили не вистарчають на цілковите докінчення передвзятого діла, ми звертаємося отсим до Вас Товариші в Америці і Канаді, з просьбою о допомогу. Хто чим може най причиниться до будови, а записані жертви будуть перечитувати наші потомки.

Жертви пересилати на адресу „Читальні Просвіти" в Устечку. **Мих. Якубовський,** голова; **М. Гнатюк,** секр.; **Федір Скоревич с. Ілька і Петро Довганюк,** виділові.

Комітет будівельний: **М. Якубовський,** голова; **М. Гнатюк,** секретар; **Федір Скоревич,** (Ілька), **П. Довганюк, Павло Гуцуляк** (Якима), виділові.

ОДНОСЕЛЬЧАНАМ ПІД РОЗВАГУ.

Наші брати в Устечку розпочали будову Народного Дому, а позаяк предвиджують, що з браку фондів не зможуть докінчити, як бачимо із надісланої ними відозви, вдаються до нас з горячою просьбою, щоби їм в тім важнім ділі допомогти.

Тому, дорогі браття, нашим святим обовязком є помогти їм. Ціль благородна.

Наших краянів з Устечка переживає найбільше в Ню Йорку і Гейзелтоні, Па. Тож прошу ласкаво вибрати комітет, щоби занявсь збіркою. Кличу до Вас дорогі брати: покажім ділом нашу любов для своєї вітчини та поможім по можности наших сил благородній цілі.

Михайло Гордійчук,
P. O. Box 42, Dedham, Mass.

Можливо.

Моя дорогенька! Дивися, се неможливо... я знову найшов ґузик в зупі.

— Чому неможливо! Можливо, я його нині згубила!

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА
за місяць май 1926 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 2. Гасюга Михайло, Міндик Андрій, Голман Іван.
В. 7. Роговська Олена.
В. 8. Іванчишин Марія, Кривий Олекса.
В. 9. Головчак Теодор.
В. 15. Реймонд Григорій.
В. 20. Кривіцька Анна, Гавришко Василь, Гавришко Серафіна, Баран Михайло.
В. 29. Кулява Франя, Ґрозьо Іван.
В. 31. Лабук Марія, Ґеджин Микола.
В. 34. Салак Анна.
В. 43. Гурцяк Наталія, Бранчик Олекса.
В. 44. Гудик Яків.
В. 56. Кітляр Катерина.
В. 57. Ковч Антін І.
В. 63. Фундиґа Григорій.
В. 65. Ваняк Анна.
В. 69. Семусь Іван.
В. 70. Ковальська Марія.
В. 74. Буткевич Анна, Буткевич Федор, Старинкевич Мирон.
В. 90. Скольський Петро, Кривіцький Йосиф, Гулан Іван, Борис Катерина.
В. 91. Литвин Марія, Вишатицька Марцеля.
В. 94. Манджук Юрій.
В. 102. Болеста Петро, Гуманьчук Параня.
В. 103. Рига Ілько.
В. 104. Ющик Володимир, Пастушак Іван.
В. 105. Ячишин Іван, Владика Іван.
В. 110. Лібрик Дмитро.
В. 112. Возьна Марія.
В. 130. Ковбаснюк Стефан.
В. 238. Лата Ева.
В. 142. Левчак Іван.
В. 144. Опришко Стефан.
В. 147. Любянецька Марія.
В. 156. Машталяр Петро.
В. 160. Онищук Дмитро. Фуртас Феня.
В. 163. Токарчук Йосиф.
В. 165. Демкович Михайло.
В. 170. Семусь Христина.
В. 185. Пелех Семен.
В. 188. Ткач Юрій.
В. 192. Довганюк Кондрат.
В. 193. Данеллей Ф. Тимко, Скула Ігнатій, Поточняк Михайло, Міндзяк Олена.
В. 209. Скірчак Андрій.
В. 211. Торбин Олена, Торбин Стефан.
В. 212. Піґан Анна.
В. 217. Кошовський Петро.
В. 218. Гарасимів Павло.
В. 221. Грабек Мих., Грабек Анна.
В. 235. Цеплий Михайло, Цепла Пелягія.
В. 236. Баланда Анна.
В. 245. Крупа Андрій.
В. 247. Подоляк Павлина, Сасс Катерина.
В. 248. Урбан Йосиф, Бринґілевич Анна, Сопинська Маргарет.
В. 252. Заневич Мартин.
В. 254. Прухницький Іван.
В. 259. Бардоховська Юлія.
В. 262. Бодик Христина.
В. 263. Зарічний Іван.
В. 276. Хлопак Марія, Роман Геронім, Зборовський Василь.
В. 277. Кущак Матвій.
В. 278. Дибач Іван.
В. 281. Сеник Григорій, Пасічник Ілько.
В. 282. Павлина Марія, Бусько Антін.
В. 284. Іващук Марія.
В. 285. Кривий Томко.
В. 288. Солотва Іван.
В. 299. Мальчос Василь.
В. 300. Васильчак Анна.
В. 306. Дума Теодор.
В. 322. Майер Берта.
В. 324. Коцюк Михаліна.
В. 325. Ніздропа Михайло, Ніздропа Катерина.
В. 329. Хай Микола.
В. 338. Крицька Антоніна, Солян Марія.
В. 341. Кренціґлова Домка.
В. 349. Долгун Василь, Лагасюк Іван, Мленець Василь.
В. 367. Пилипів Іван, Пилипів Катерина.
В. 371. Білоус Марія.
В. 385. Депис Анна.
В. 388. Марусин Іван, Пертчак Анеля, Дилавський Владислав, Дольська Юлія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Олекса Петро, Сенько Микола, Олекса Юстина, Вайда Василь, Войтановський Андрій.
В. 14. Бойда Мокрина.
В. 20. Бойко Яків.
В. 34. Денега Василь.
В. 43. Єдинок Іван.
В. 45. Вульчин Василь.
В. 66. Місерак Йосафат.
В. 70. Чупрaвський Павло.
В. 78. Ханенчук Михайло.
В. 102. Гірняк Юрій.
В. 135. Фенчишин Олена.
В. 136. Луцишин Андрій.
В. 149. Гнатишин Микола.
В. 158. Кореман Мартин.
В. 167. Ґовенчук Іван.
В. 170. Пельо Іван, Лесобей Григ.
В. 172. Корбило Іван.
В. 182. Конецька Катерина, Хомин Олекса, Біловус Теодор.
В. 189. Личко Катерина.
В. 191. Дривецький Микола, Маруньчак Яків.
В. 213. Смаржі Теодор.
В. 214. Кацюба Марія.
В. 217. Гуньчак Семен, Головка Ів., Юган Михайло, Боднар Микола.
В. 237. Лавчик Марія.
В. 247. Будник Іван.
В. 268. Сеньків Онуфрій, Оленчук Микола.
В. 300. Гавриляк Михайло, Козопас Федьо, Пирх Михайло.
В. 319. Пшек Петро.
В. 326. Яцюкович Олекса, Яцюкович Марія, Михальчук Ефремія.
В. 336. Литвак Ігнатій.
В. 341. Лупан Михайло.
В. 384. Ільчишин Іван, Щуст Йосиф.
В. 385. Жубинський Антін.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 1. Навроцький Іван.
В. 20. Городицький Іван, Юркевич Стефан, Кочан Андрій, Городицький Стефан, Годяк Йосиф, Годяк Марія, Юркевич Агафія.
В. 29. Гривняк Григорій.
В. 80. Лазорчик Михайло, Лазорчик Анна.
В. 98. Маргин Теодор.
В. 120. Кармазин Антін.
В. 122. Семегин Анна.
В. 147. Олекса Марія.
В. 151. Худоба Петро.
В. 217. Гарбуз Барко.
В. 220. Красей Семен.
В. 223. Смик Олекса.
В. 229. Тринда Йосифа.
В. 230. Грай Михайло.
В. 248. Турчин Панько.
В. 270. Микула Іван.
В. 277. Федірко Стефан.
В. 334. Катона Іван.
В. 346. Коваль Дмитро.
В. 353. Кос Марія.
В. 356. Долиннай Михайло.
В. 370. Ґулька Пилип, Ґулька Юстина.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Пухняк Юрій.
В. 5. Олійник Йосиф, Олійник Нестор.
В. 7. Федашко Лука.
В. 9. Вацук Мартин.
В. 14. Савацук Юлія.
В. 20. Герман Григорій.
В. 24. Боришкевич Семен, Ґрич Михайло.
В. 42. Кризак Михайло.
В. 46. Сиротюк Микола.
В. 56. Ганчик Юрій.
В. 59. Гойсак Пантелемон, Венґрин Олекса.
В. 61. Королевят Дмитро.
В. 62. Якубович Текля, Василяк Григорій.
В. 65. Фляк Антін.
В. 77. Кушіль Мик., Собусь Тимко.
В. 78. Ханенчук Микола.
В. 87. Максимчук Тимко.
В. 95. Сеник Микола.
В. 96. Британ Іван.
В. 102. Кравець Василь, Ганич Іван.
В. 104. Якимовська Анна, Якимовський Федор.
В. 107. Біндас Михайло, Ґіба Микола, Коваль Йосиф, Сербан Іван.
В. 109. Скильчак Андрій.
В. 113. Куземчак Антін.
В. 122. Заблоцька Зофія.
В. 126. Низьолик Антін.
В. 143. Притка Іван.
В. 146. Гефко Онуфрій, Ониськів Микола.
В. 151. Падус Ева.
В. 155. Кароль Павло, Кароль Анна.
В. 157. Левчик Матвій.
В. 159. Стріблицька Текля.
В. 166. Гук Микола.
В. 177. Рекрут Антоніна.
В. 182. Романьчук Іван, Капушинський Кондрат.
В. 206. Виспянський Станислав.
В. 207. Кохинаш Юрій, Запоточний Василь.
В. 213. Лисий Іван.
В. 214. Мельник Афтаназій.
В. 217. Задорецький Андрій.
В. 218. Плаксенко Петро, Струк Федор.
В. 219. Дармограй Стефан.
В. 222. Кеслюк Петро, Кеслюк Марія.
В. 239. Чичула Григорій.
В. 241. Стрига Нестор.
В. 252. Варуник Іван.
В. 253. Лух Іван, Зварич Василь.
В. 268. Ґромяк Михайло, Ґромяк Петро.
В. 276. Лашундат Анна.
В. 281. Мельник Іван, Щепанюк Андрій.
В. 292. Галабурда Василь, Періста Броніслава, Перістий Наум, Новосилецький Василь, Данилів Василь.
В. 294. Каміхоф Стефан, Каміхоф Марія.
В. 301. Береза Антін, Леськів Ілько, Пюра Петро, Кулич Семен.
В. 304. Лабуда Василь.
В. 306. Карвацький Теодор, Карвацька Катерина.
В. 308. Реник Василь.
В. 309. Расс Олена.
В. 313. Круховський Йосиф, Касіян Марія.
В. 319. Коник Михайло.
В. 327. Воробець Дмитро.
В. 332. Данилюк Марія.
В. 335. Ламацька Розалія.
В. 337. Стасишин Григорій, Стасишин Марія.
В. 346. Горчинський Михайло.
В. 363. Костів Іван.
В. 367. Пішко Теодор.
В. 385. Михальчишин Дмитро.
В. 388. Тимчій Григорій.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 19. Ґацкі Франко.
В. 21. Гривнак Григорій, Смик Олекса.
В. 44. Худоба Петро, Олекса Марія.
В. 64. Савчук Василь, Савчук Франя.
В. 69. Мартинів Володимир.
В. 76. Хомик Теодор.
В. 102. Топільницький Антін.
В. 139. Навроцький Іван.
В. 154. Мадяк Павлина.
В. 155. Кос Марія.
В. 177. Семеґин Анна.
В. 179. Стеців Михайло.
В. 182. Ґулька Пилип, Ґулька Юстина.
В. 196. Маргин Теодор.
В. 224. Кривіцький Григорій.
В. 237. Мороз Йосиф, Мороз Катерина.
В. 238. о. Пелехович Йосиф.
В. 255. Ворик Андрій, Ворик Катерина.
В. 266. Яворський З. Микола.
В. 274. Катона Іван.
В. 279. Красей Семен.
В. 283. Лобур Іван, Лобур Зофія.
В. 316. Гарбуз Бартко, Коритко Дмитро.
В. 330. Дмитрів Роман.
В. 355. Кочан Андрій.
В. 364. Старявський Дмитро, Старявська Пазя.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 7. Росс Франко.
В. 9. Шепта Андрій.
В. 13. Цап Лазар.
В. 20. Костецький Роман.
В. 24. Галендей Людвик.
В. 29. Ольковський Іван.
В. 48. Station Василь.
В. 80. Лайтар Іван.
В. 218. Гурський Йосиф.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця мая 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	18.689
В місяци маю 1926 р. принято нових членів	122
В місяци маю 1926 р. принято нановo	50
В місяци маю 1926 р. принято з переступними листами	30
В місяци маю 1926 р. принято з інших кляс обезпечення	13
Разом	18.904
В місяцю маю 1926 р. суспендовано	98
В місяцю маю 1926 р. відійшли з переступними листами	35
В місяцю маю 1926 р. відійшли до інших кляс обезпечення	13
В місяцю маю 1926 р. померли	9
Разом	155
З кінцем місяця мая 1926 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	18.749

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	16
В клясі А.	на $ 250	387
В клясі А.А.	на $ 500	5.628
В клясі В.	на $ 750	889
В клясі С.	на $1000	11.531
В клясі В.В.	на $1500	206
В клясі С.С.	на $2000	49

НОВІ РОДИ:

Обезпеченне платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	8
В клясі О-1000	на $1000	2
В клясі О-1500	на $1500	2
В клясі О-2000	на $2000	—
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	7
В клясі Р-1000	на $1000	8
В клясі Р-1500	на $1500	—
В клясі Р-2000	на $2000	1
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпеченне платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	8
В клясі Е-1000	на $1000	6
В клясі Е-1500	на $1500	—
В клясі Е-2000	на $2000	1
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
Разом		18.749

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.
НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 1. Барна Теодор, Барна Марія, Барна Михайло, Барна Микола.
В. 2. Соловій Евгенія.
В. 7. Капітула Анна, Мельник Ірина, Мельник Стефан.
В. 9. Качмарек Йосиф, Кормаш Марія.
В. 15. Раймонд Розалія.
В. 29. Хромчак Ольга, Хромчак Йосиф.
В. 38. Фалат Марія, Фалат Павло.
В. 56. Габак Анна, Кітляр Іван, Кітляр Зофія, Кітляр Ева, Кітляр Катерина.
В. 59. Крайтар Олекса, Никорчук Марія.
В. 65. Федорович Марія, Качуряк Анна, Крупа Марія, Крупа Ольга, Левчик Параска, Левчик Юстина, Левчик Ева, Левчик Ольга, Наповaнець Параска, Зизяк Марія.
В. 67. Брухівський Василь.
В. 68. Топоровський Стефан.
В. 70. Френцко Анна, Френцко Михайло, Коник Петро, Коник Йосифа, Коник Олекса.
В. 76. Кульба Володимир.
В. 77. Яремцьо Анна, Волошин Андрій, Волошин Анна.
В. 82. Вітівський Михайло.
В. 94. Кричківський Йосиф, Кричківська Анна, Кричківський Василь.
В. 97. Бабірад Микола.
В. 100. Лавровська Олеся.
В. 116. Фалієвський Станислав, Фалієвська Катерина.
В. 136. Тимчук Іван, Тимчук Стефан, Тимчук Олена.
В. 142. Левчак Омелян.
В. 147. Шурон Василь, Шурон Анна, Шурон Йосиф, Возьний Іван.
В. 160. Фуртас Захарій.
В. 162. Медвідь Стефан.
В. 168. Чмир Теодор.
В. 175. Братусь Володимир.
В. 179. Бартіш Анна.
В. 223. Ощипко Василь, Ощипко Воля, Замулинський Йосиф.
В. 227. Ґулька Емілія.
В. 229. Люлик Олеся, Панько Марія, Панько Анна.
В. 230. Гармич Анна, Гармич Олена.
В. 231. Луцишин Василь, Луцишин Іван, Луцишин Марія, Мицак Микола, Мицак Йосиф, Мицак Анна, Мицак Іван, Новак Микола, Іванила Іван, Іванила Теодор, Яворський Стефан, Яворський Іван, Кулик Михайло, Кулик Юрій, Луцишин Анна, Литвинець Ольга, Литвинець Юрій, Новак Марія, Новак Елисавета, Павлукович Станислав, Павлукович Михайло.
В. 245. Мина Ольга, Мина Микола.
В. 247. Заячковська Ольга.
В. 259. Бардаховський Стефан, Бардаховська Катерина, Бардаховський Петро.
В. 267. Флінта Пилип.
В. 276. Прокопович Дмитро.
В. 278. Стець Іван, Головата Олена, Сенюк Михайло.
В. 292. Кіянчук Михайло, Кіянчук Марія.
В. 299. Купчак Марія, Купчак Анна, Сукмановський Іван.
В. 317. Фурґаль Розалія, Фурґаль Станислав, Осухівський Василь, Осухівський Адам.
В. 322. Юревич Володимир.
В. 324. Зубик Анна, Зубик Михайло.
В. 338. Коваль Іван.
В. 339. Будай Евдокія, Будай Анна, Будай Марія, Будай Калина.
В. 341. Кренціґлова Йосиф, Кренціґлова Андрій, Кренціґлова Богдан, Кренціґлова Марія, Кренціґлова Текля, Міцківський Іван.
В. 352. Скульський Йосиф, Скульська Стефанія, Скульський Володимир, Скульський Іван, Скульська Олена, Скульська Зофія.
В. 357. Михайловська Марта.
В. 365. Шміґель Дмитро.
В. 396. Федунок Ольга.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 10. Децьо Юлія.
В. 44. Тхорик Михайло, Тхорик Іван, Тхорик Андрій, Чап А. Дорота, Чап М. Василь.
В. 64. Савчук Стефанія.
В. 70. Чупрaвська Олена, Чупрaвська Ірина.
В. 182. Біловус Анна, Біловус Евдокія.
В. 214. Кацюба Марія.
В. 276. Деленко Марія.
В. 300. Пирч Анастазія, Пирч Григорій, Пирч Марія, Пирч Михайло.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 20. Годяк Елисавета, Годяк Микола, Годяк Анеля, Годяк Петро, Годяк Йосиф, Юркевич Василь, Юркевич Анна, Юркевич Йосиф, Городицький Володимир, Городицький Евген.
В. 76. Секержицький Михайло, Секержицький Йосиф, Секержицька Стефанія, Секержицька Марія.
В. 80. Лазорчик Йоанна, Лазорчик Маргарета, Лазорчик Олена.
В. 228. Пінкасевич Теодор.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК:

В. 10. Яскілка Марія, Антон Іван.
В. 21. Сташко Марія, Сташко Володимир, Сташко Микола, Сташко Емілія, Сташко Михайло, Сташко Юлія.
В. 56. Шалева Ева.
В. 64. Миленький Дмитро, Миленький Петро, Миденький Микола, Миленький Стефан.
В. 65. Левчик Параска, Левчик Юстина, Левчик Ева, Левчик Ольга, Качуряк Анна, Крупа Марія.
В. 76. Скочипець Йосиф.
В. 90. Ревацька Анна.
В. 102. Сенчина Мечислава, Шаваринський Йосиф.
В. 116. Фалієвська Катерина, Фалієвський Станислав.
В. 123. Торган Микола.
В. 170. Рудак Іван.
В. 198. Шевчук Михайло.
В. 209. Миньо Михайло.
В. 214. Мельник Михайло, Мельник Олена, Мельник Стефан.
В. 230. Гармич Олена, Гармич Анна.
В. 241. Стриґа Михайло.
В. 245. Мина Ольга.
В. 274. Віценцик Анна, Віценцик Микола, Віценцик Марія, Віценцик Дмитро.
В. 276. Васильчик Ольга, Васильчик Марія, Васильчик Олекса.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 9. Пінкасевич Теодор.
В. 15. Вівчарик Станислав, Вівчарик Олена.
В. 64. Савчук Стефанія.
В. 76. Хомик Володимир.
В. 179. Стеція Стефанія, Стеців Іван.
В. 237. Мороз Богдан.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 34. Салак Анна.
В. 44. Худик Яків.
В. 63. Фундиґа Григорій.
В. 90. Кривіцький Йосиф, Скольський Петро.
В. 91. Вишатицька Марцеля.
В. 94. Гайдамака Марія.
В. 104. Ющик Володимир, Пастушак Іван.
В. 209. Скірчак Андрій.
В. 211. Вонсович Михайло.
В. 218. Гарасимів Павло.
В. 324. Косюк Михаліна.
В. 338. Солян Марія.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 59. Лободинський Володимир.
В. 102. Чупак Юлія.
В. 248. Ільницька Марія.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця мая 1926 р. в У. Н. С. було дітий членів	11.320
В місяци маю 1926 р. принято нових	137
В місяци маю 1926 р. принято нановo	17
В місяци маю 1926 р. принято з переступними листами	18
Разом	11.492
В місяцю маю 1926 р. суспендовано	43
В місяцю маю 1926 р. відійшли з переступними листами	8
В місяцю маю 1926 р. відійшли до інших кляс обезпечення	14
В місяцю маю 1926 р. померли	3
Разом	68
З кінцем місяця мая 1926 р. в У. Н. С. було дітий членів	11.424

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

В клясі 1-ій за 25 ц. місячної вкладки було дітий	11.186
В клясі 2-ій за 50 ц. місячної вкладки було дітий	238
Разом	11.424

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця мая 1926 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	30.009
В місяцю маю 1926 р. прибуло: повнолітних членів	60
дітий членів	104
З кінцем місяця мая 1926 р. в У. Н. С. було всіх обезпечених	30.173

УВАГА
котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць май 1926 року як суспендовані або виключені за неплаченнє місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статом організації, коли хотять і надальше були членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (червня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Єсли цего не зроблять до кінця місяця червня 1926 р., то в липни 1926 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте) коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци маю 1926 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци червни 1926 р., бо на другий місяць то є в липни 1926 р. стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШИКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, подає до відома всім своїм членам, що піврічний мітинґ відбудеться в четвер, дня 17-го червня, точно о год. 7.30 вечер, в Укр. Нар. Гали, 1950 W. Erie St. при Робей улиці. Проситься всіх членів явитись на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости на сім мітинґу, бо інакше будуть суспендовані з Тов. і У. Н. Союза. Комітет балевий дасть справозданнє на сім мітинґу. — Н. Читвінський, предс.; С. Багрій, кас.; П. Хомин, секр.

ЖАРТИ.

Скомплікований рахунок.

Полісмен (до професора, якого потрутив автомобіль і помчався далі): А не памятаєте, яке число мав самохід?

Професор: Добре не можу пригадати собі. Але здається мені, що корінь 50-кратного того числа відповідає сумі цифр відчитуваних взад.

Відповідний.

В клюбі несподівано помер один чоловік. Товариш, щоби не налякати його жінки сумною вісткою, каже до приятелів: Мусимо до його жінки післати когось, що дуже помало розказав би їй сумну вістку. — На те инший товариш каже: Пішлім Степана Корундяка, він заґикується.

Вона: Але чи ти дійсно вчера так задержався був довго в офісі?

Він: Розумна жінка не питається таке свого чоловіка.

Вона: Але розумний чоловік може питатися, коли жінці його...

Він (перебиває): Ах, Олю, розумні люде взагалі не женяться!

В школі.

Учитель: Порошкевич! Скільки за один день може їсти слон?

Ученик: Пять тисяч кільоґрамів.

Учитель: Скільки? Пять тисяч? Ну, то гіперболя (перебільшення).

Ученик: Гіпорболя, пане професор, зїсть двічі більше.

Змилосердився.

Хлопчик на вулиці: Змилосердіться добродію, дайте мені „кводра", щоб я міг дістатися до мами.

Добродій дає „ководра": А деж твоя мама?

Хлопець: В театрі...

Лямпа і сірник.

На столі стояла лямпа. Здіймили скло з лямпи. Лямпа побачила сірник і сказала:

— Йди геть, маленький, я небезпечна, я зараз запалюся. Зі мною воно так що вечора — бо без світла годі працювати в таку пору!

— Що вечора... — сказав сірник — що вечора запалюватися. — таж то жахливе!

— Чому? — спитала лямпа

— А любити можна таки лише раз! — сказав сірничок, запалився — і помер.

Рівноуправнення.

Велика риба здогонила маленьку й хотіла її проковтнути.

Маленька рибка запищала:

— То несправедливість! Я також хочу жити! Перед законом усі риби рівні!

Велика риба на те:

— Ну, я не стану сперечатися з тобою, чи ми маємо однакові права. Коли ти не хочеш, щоби я тебе зїла, то прошу: проковтни ти мене собі на здоровля! Прошу, прошу, проковтни-но мене, не надумуйся, я не стану сперечатися з тобою...

Маленька давай пробувати то відтіля, то відсіля, та якось ніяк не йшло, годі було проковтнути велику рибу.

Рибка зітхнула й каже:

— Твоя правда — зїдж ти мене!

Переклав із російського **А. В.**

Солідний.

Лікар до свого пацієнта:

— Чи ви додержуєте зобовязань?

— Так.

— Щодо напитків також?

— Солідно. Шість склянок пива...

— Шість?! Йж вам дозволив найбільше три денно...

— А другий лікар дозволив три...